

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Observatoire des prix de l'électricité et du gaz en région de Bruxelles-Capitale

Janvier - Février - Mars 2018 / Januari - Februari - Maart 2018

Observatorium van de gas-en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest

brugel ●●

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELSSE REGULATOR VOOR ENERGIE

Le cours de l'actualité de ce premier trimestre 2018 est marqué par le retrait partiel d'EDF LUMINUS du marché résidentiel bruxellois.

En effet, les 6 offres « électricité » et les 5 offres « gaz » proposées jusqu'alors par EDF LUMINUS aux clients résidentiels bruxellois ont été restreintes au 1er janvier à 1 offre « gaz » et 1 offre « électricité », à savoir le contrat « #begreen » pour lequel l'adhésion est uniquement accessible via un canal commercial physique.

Le nombre d'offres disponibles en RBC a donc diminué de manière conséquente ces derniers mois. Le tableau ci-dessous reprend en exemple l'évolution du nombre d'offres proposées en électricité. Par ailleurs, si on soustrait les offres conditionnées à l'achat d'une part coopérative (unique offre du fournisseur Energie 2030) ou à la détention d'un véhicule électrique (offre « Drive » de Engie), le nombre d'offres réellement accessibles à tous les clients résidentiels bruxellois se restreint à 23, soit un niveau inférieur à 2015.

Mois	Nombre d'offres
1/12/2014	19
1/12/2015	24
1/12/2016	27
1/12/2017	29
1/01/2018	25

Pour compléter l'actualité de ce début d'année, notons également l'implémentation des nouveaux tarifs de réseaux 2018. En électricité, une augmentation moyenne de 5% des tarifs de distribution sera appliquée à partir du 1er janvier 2018 sur la facture du client résidentiel alors qu'en gaz l'augmentation est limitée à 2%

Enfin, la CREG a adapté le tarif social applicable du 1er février au 31 juillet inclus avec une augmentation de 7,8% pour l'électricité (compteur mono horaire) et de 6,7% pour le gaz.

Toutes les données des graphiques et de tableaux proviennent de Brusim.

Het nieuws van het eerste kwartaal van 2018 wordt gekenmerkt door de gedeeltelijke terugtrekking van EDF LUMINUS van de Brusselse residentiële markt.

De 6 aanbiedingen voor elektriciteit en de 5 aanbiedingen voor gas van EDF LUMINUS voor de Brusselse residentiële afnemers zijn namelijk op 1 januari ingekrompen tot 1 aanbod voor gas en 1 aanbod voor elektriciteit, namelijk het '#begreen' contract, dat uitsluitend via een fysiek commercieel kanaal toegankelijk is.

Het aantal in het BHG beschikbare aanbiedingen is dus in de voorbije maanden beduidend gedaald. De onderstaande tabel toont bij wijze van voorbeeld de evolutie van het aantal aanbiedingen voor elektriciteit.

Wanneer men geen rekening houdt met de aanbiedingen die gekoppeld zijn aan de aankoop van een coöperatief aandeel (uniek aanbod van de leverancier Energie 2030) of aan het bezit van een elektrisch voertuig (aanbod 'Drive' van Engie), zijn slechts 23 aanbiedingen toegankelijk voor alle Brusselse residentiële afnemers, dus minder dan in 2015.

Maand	Aantal aanbiedingen
1/12/2014	19
1/12/2015	24
1/12/2016	27
1/12/2017	29
1/01/2018	25

Om het nieuws van het begin van het jaar af te ronden, noteren we de implementatie van de nieuwe nettarieven 2018. Voor de elektriciteit worden de distributietarieven voor residentiële afnemers vanaf 1 januari 2018 met gemiddeld 6% verhoogd en met 2% voor de gas.

Ten slotte heeft de CREG het sociaal tarief voor de periode van 1 februari tot en met 31 juli verhoogd met 7,8% voor de elektriciteit (meter met enkelvoudig tarief) en 6,7% voor het gas.

Alle gegevens van de grafieken en tabellen zijn van Brusim afkomstig.

1. Actualité / Nieuws	2
2. Clientèle résidentielle / Huishoudelijke klanten	5
2.1 Electricité : Offres présentes sur le marché / Elektriciteit: Aanbiedingen op de markt	6
2.2 Gaz: Offres présentes sur le marché / Gas: Aanbiedingen op de markt	7
2.3 Electricité: Offre par défaut vs offre la plus avantageuse / Elektriciteit: Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding	8
2.4 Gaz: Offre par défaut vs offre la plus avantageuse / Gas: Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding	9
2.5 Electricité: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Elektriciteit: Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers	10
2.6 Gaz: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Gas: Overzicht van de prijzen voor verschillende ver-	11
2.7 Electricité: Décomposition de la facture annuelle / Elektriciteit: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	12
2.8 Gaz: Décomposition de la facture annuelle / Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	13
2.9 Electricité: Evolution de la facture d'un client médian / Elektriciteit: Evolutie van de facture van de mediane afne-	14
2.10 Electricité: Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie / Elektriciteit: Evolutie van de facture van de mediane afnemer-deel energie	14
2.11 Electricité: Evolution de la facture d'un client moyen / Elektriciteit: Evolutie van de facture van de gemiddelde afnemer	15
2.12 Electricité: Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie / Elektriciteit: Evolutie van de facture van de gemiddelde afnemer-deel energie	15
2.13 Gaz: Evolution de la facture d'un client médian / Gas: Evolutie van de facture van de mediane afnemer	16
2.14 Gaz: Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie / Gas: Evolutie van de facture van de mediane afnemer-deel energie	16
2.15 Gaz: Evolution de la facture d'un client moyen / Gas: Evolutie van de facture van de gemiddelde afnemer	17
3. Clientèle « Petit professionnel » / Kleine Professionele klanten	19
3.1 Electricité: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Elektriciteit: Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers	20
3.2 Gaz: Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs / Gas: Overzicht van de prijzen voor verschillende	21
3.3 Electricité: Décomposition de la facture annuelle / Elektriciteit: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	22
3.4 Gaz: Décomposition de la facture annuelle / Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur	23
3.5 Electricité: Evolution de la facture / Elektriciteit: Evolutie van de facture	24
3.6 Gaz: Evolution de la facture / Gas: Evolutie van de facture	25
4. Electricité verte : Groenestroom	26
4.1 Prix moyen par CV/Transactions / Gemiddelde prijs/Transacties	27
4.2 Evolution des prix et du volume des CV / Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten	28
5. Clientèle sociale / Beschermden klanten	29
5.1 Electricité: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateurs / Elektriciteit: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemer	30
5.2 Gaz: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateurs / Gas: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers	31

2. CLIENTELE RESIDENTIELLE 2. HUISHOUDELIJKE KLANTEN

2.1 Electricité : Offres présentes sur le marché

2.1 Elektriciteit : Aanbiedingen op de markt

Le tableau ci-après reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en mars 2018 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport à l'offre du fournisseur par défaut (« degré de liberté ») aux clients passifs. Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Pour ce dernier trimestre 2018, si le degré de liberté a augmenté pour toutes les classes de consommation, l'économie maximale que peut réaliser le consommateur a diminué par rapport au 4ème trimestre 2017 pour toutes les tranches de consommation.

Le « degré de liberté » varie selon le segment de clientèle concerné. L'observatoire des prix de BRUGEL fait référence aux catégories de clients suivantes :

- Petit client : client dont la consommation annuelle est de 600 kWh (heure pleine).
- Client médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 2.036 kWh (heure pleine).
- Ménage moyen : client dont la consommation annuelle est de 1.600 kWh (heure pleine) + 1.900 kWh (heure creuse)
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 3.600 kWh (heure pleine) + 3.900 kWh heure

*sur la facture totale *op de totale factuur	Petit Consommateur/ Kleine verbruiker	Consommateur médian / Mediane verbruiker	Consommateur moyen/ Gemiddelde verbruiker	Gros Consomma- teur / Grote verbruiker
Degré de liberté Vrijheidsgraad	19	19	19	19
% d'économies/an* Max besparing/	29%	16%	13%	9%
Economie/an Max besparing/jaar	€ 59	€ 72	€ 86	€ 127

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in maart 2018 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten ("vrijheidsgraad"). Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

Tijdens het eerste kwartaal 2018, is de vrijheidsgraad verhoogt voor alle afnemerscategorieën maar is de maximale besparing voor de klanten vergeleken met het 4de trimester 2017 gedaald voor alle afnemerscategorieën.

Prijzen en ook de "vrijheidsgraad" verschilt per type van klanten. Het observatorium van prijzen van BRUGEL verwijst naar de volgende afnemerscategorieën worden als volgt omschreven:

- Kleine afnemer: afnemer met een jaarverbruik van 600 kWh (piekuren)
- Mediane afnemer: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 2.036 kWh (piekuren).
- Gemiddeld gezin: afnemer met een jaarverbruik van 1.600 kWh (piekuren) + 1.900 kWh (daluren)
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 3.600 kWh (piekuren) + 3.900 kWh (daluren).

2.2 Gaz: Offres présentes sur le marché

2.2 Gas: Aanbiedingen op de markt

Le tableau ci-dessous reprend le nombre d'offres présentes sur Brusim en mars 2018 qui permettent au consommateur de faire des économies sur sa facture annuelle par rapport au fournisseur par défaut.

Attention, seules les offres soumises par les fournisseurs sur base volontaire sont reprises sur Brusim.

On entend par fournisseur par défaut, le fournisseur chargé d'alimenter depuis le 1er janvier 2007 les consommateurs bruxellois qui n'ont pas signé de contrat avec un fournisseur.

Le « degré de liberté » a augmenté pour toutes les catégories de consommation. Les catégories de consommateurs utilisées pour le gaz sont :

- Petit consommateur : client dont la consommation annuelle est de 2.326 kWh.
- Consommateur médian : client bruxellois dont la consommation annuelle est de 12.728 kWh.
- Gros consommateur : client dont la consommation annuelle est de 23.260 kWh.

*sur la facture totale *op de totale factuur	Petit Consommateur Kleine verbruiker	Consommateur médian Mediane verbruiker	Gros Consommateur Grote verbruiker
Degré de liberté Vrijheidsgraad	14	17	16
% d'économies/an* Max besparing/jaar*	21%	16%	15%
Economie/an Max besparing/jaar	€ 38	€ 106	€ 177

De onderstaande tabel geeft het aantal aanbiedingen die op Brusim aanwezig waren in maart 2018 en waarmee de verbruiker besparen kon op zijn jaarfactuur in vergelijking met de offerte van de standaardleverancier aan passieve klanten ("vrijheidsgraad").

Er moet rekening worden met het feit dat, op Brusim, alleen offertes, die door de leveranciers op vrijwillige basis ingediend zijn, worden vermeld.

De standaardleverancier is de leverancier die sinds 1 januari 2007 verantwoordelijk is voor de levering aan consumenten die geen contract met een leverancier hebben ondertekend.

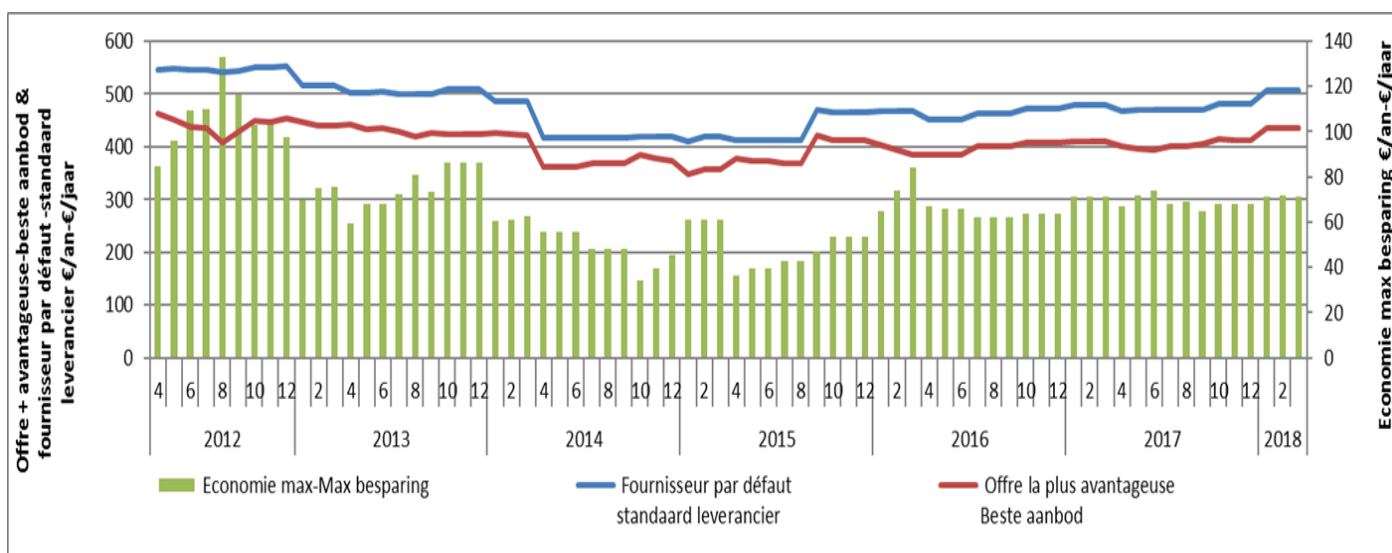
De « vrijheidsgraad » is verhoogd voor alle categorieën van afnemers. De categorieën van afnemers voor gas zijn:

- Kleine verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 2.326 kWh.
- Mediane verbruiker: Brusselse afnemer met een jaarverbruik van 12.728 kWh.
- Grote verbruiker: afnemer met een jaarverbruik van 23.260 kWh.

2.3 Electricité : Offre par défaut vs offre la plus avantageuse

2.3 Elektriciteit : Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 2.036 kWh heures pleines pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

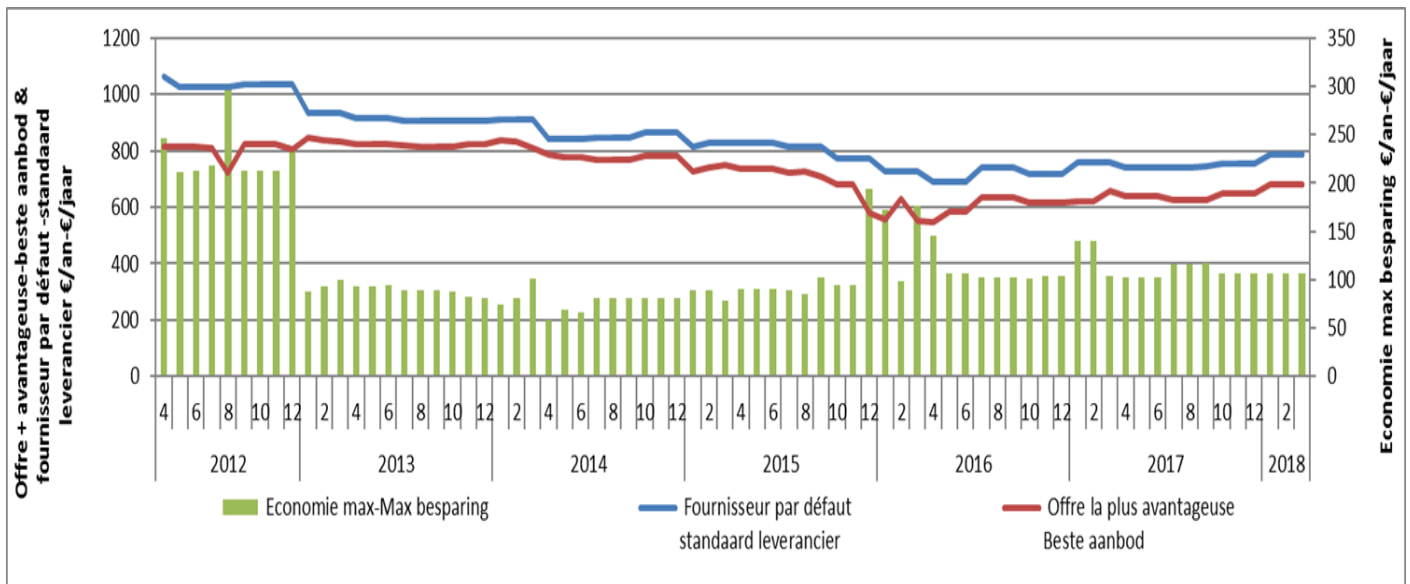

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie van de jaarfactuur voor een verbruik van 2.036 kWh piekuren voor een mediane passieve afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorrad door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding op de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

2.4 Gaz : Offre par défaut vs offre la plus avantageuse

2.4 Gas : Standaardofferte vs goedkoopste aanbieding

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la facture annuelle d'une consommation de 12.728 kWh pour un client médian passif (c'est-à-dire un client toujours alimenté par le fournisseur par défaut) et l'évolution de la facture annuelle pour l'offre la moins chère du marché. La différence entre ces deux offres est l'économie que peut réaliser un consommateur en signant un contrat et est représentée en vert.

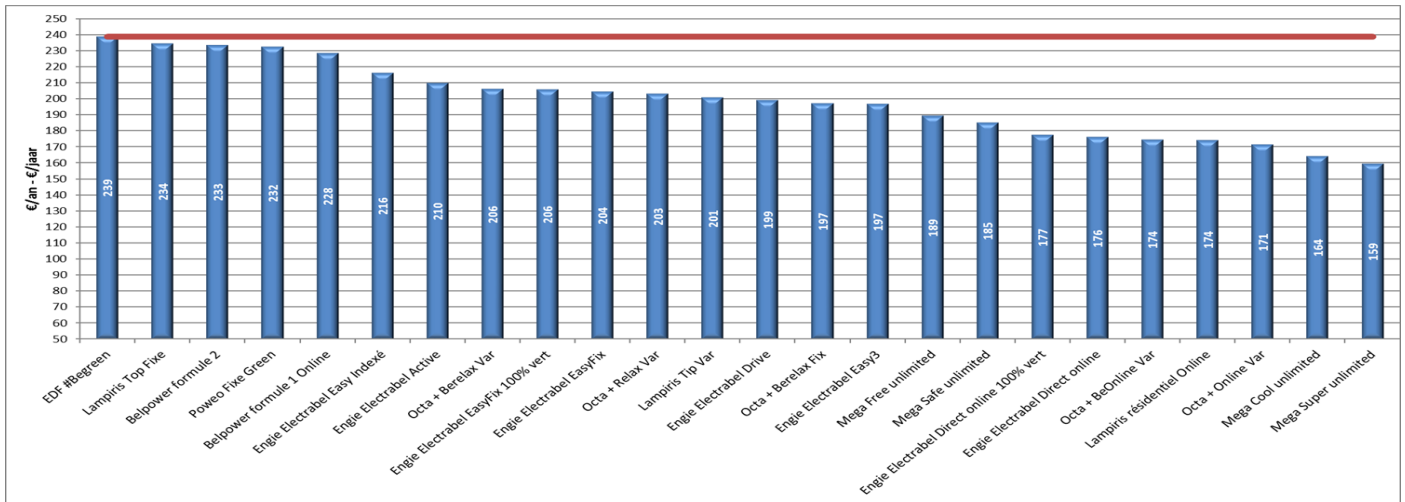

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van de jaarfactuur van een verbruik van 12.728 kWh voor een passieve mediane afnemer (met name een afnemer die nog steeds wordt bevoorrad door de standaardleverancier) en de evolutie van de jaarfactuur voor de goedkoopste aanbieding van de markt. Het verschil tussen deze twee aanbiedingen is de besparing die een verbruiker kan realiseren door een contract te ondertekenen en is weergegeven in het groen.

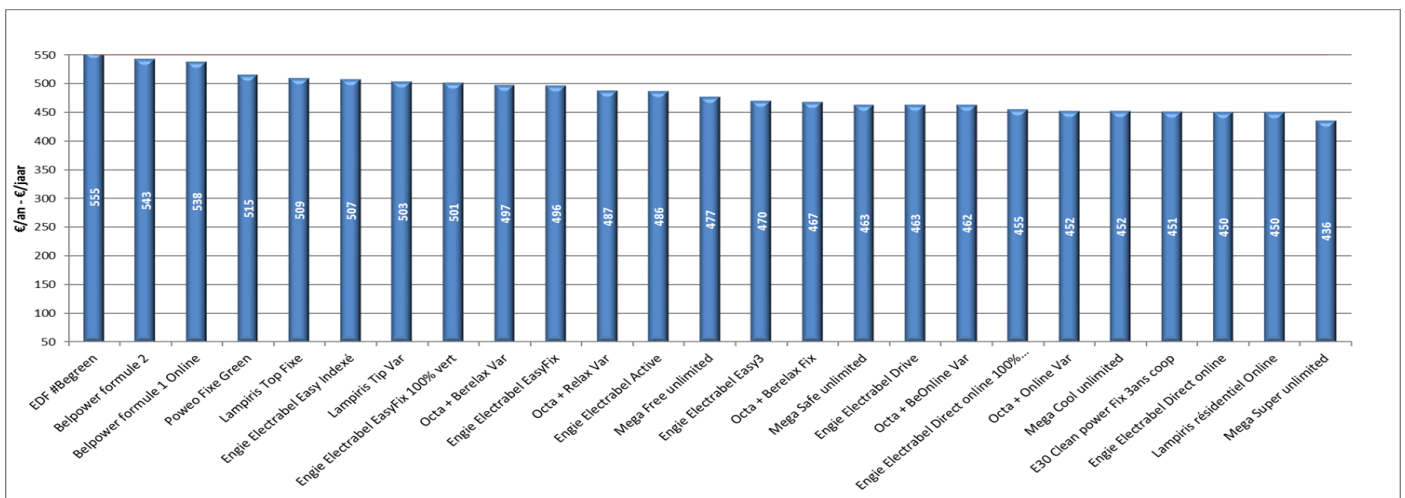
2.5 Electricité : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

2.5 Elektriciteit : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

2.5.1 Petit consommateur : 600 kWh - Kleine verbruiker 600 kWh – 31/03/2018

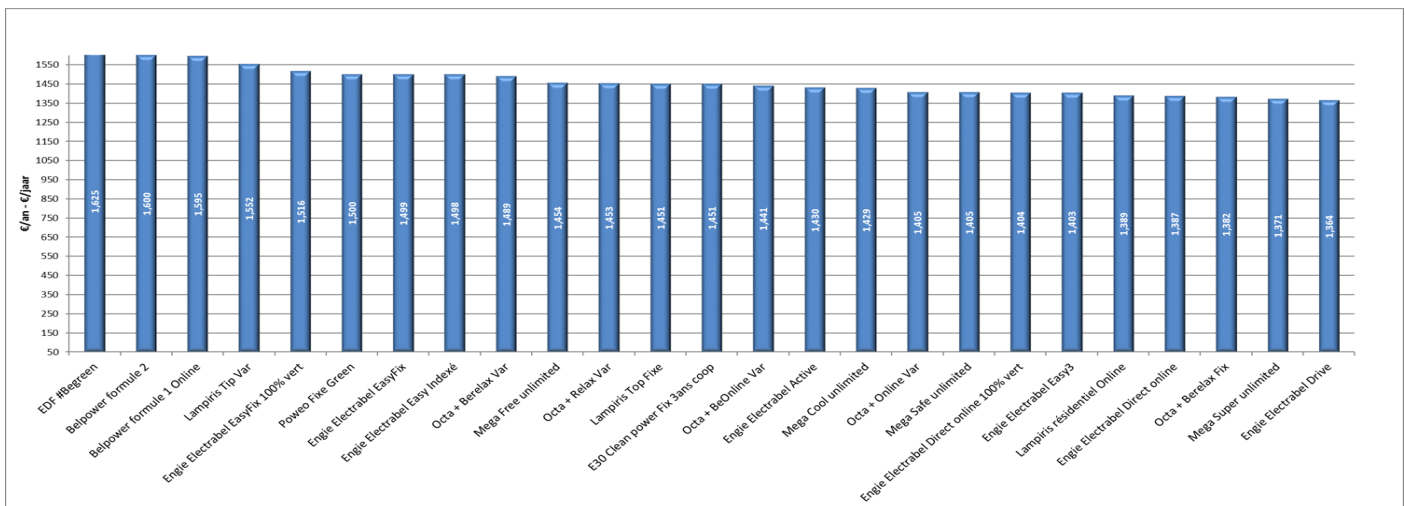

2.5.2 Consommateur médian 2.036 kWh – Mediane verbruiker 2.036 kWh – 31/03/2018

2.5.3 Gros consommateur : 3.600 kWh heure pleine + 3.900 kWh heure creuse - 31/03/2018

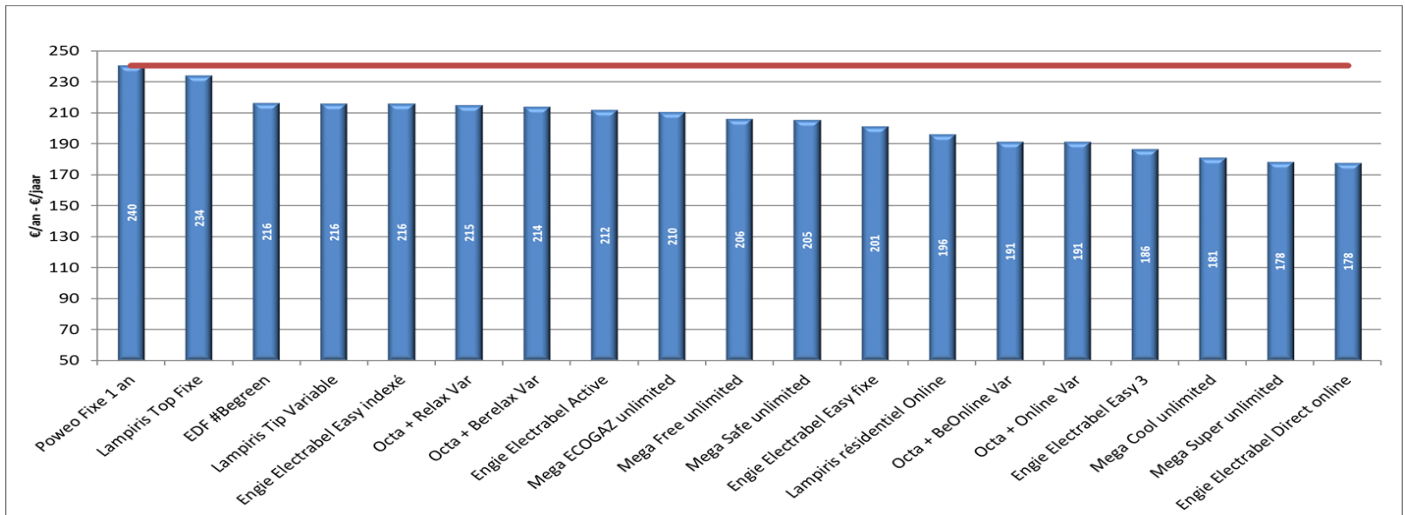
2.5.3 Grote verbruiker : 3.600 kWh piekuren + 3.900 kWh daluren - 31/03/2018

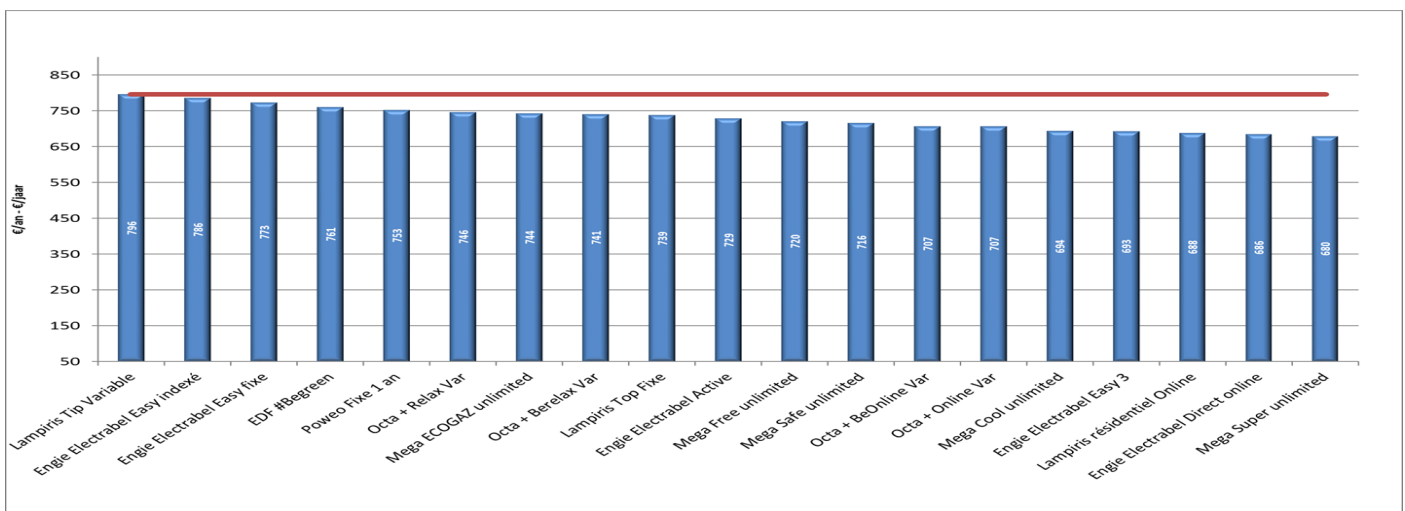
2.6 Gaz : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

2.6 Gas : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

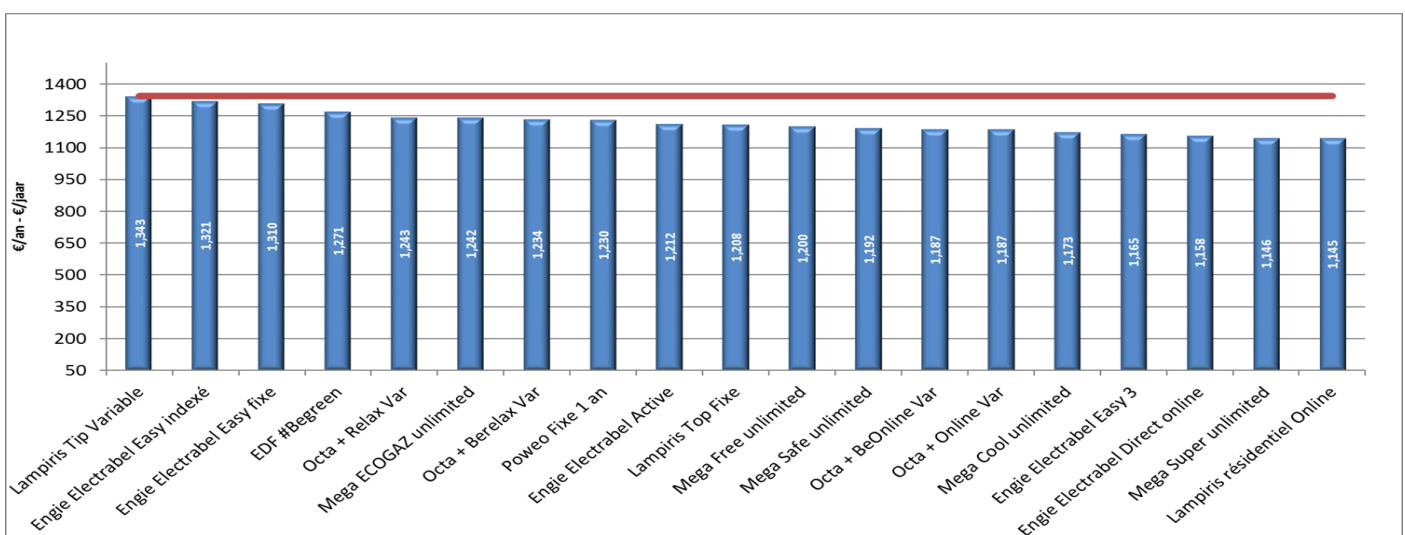
2.6.1 Petit consommateur : 2.326 kWh - Kleine verbruiker 2.326 kWh – 31/03/2018

2.6.2 Consommateur médian 12.728 kWh – Mediane verbruiker 12.728 kWh – 31/03/2018

2.6.3 Gros consommateur 23.260 kWh - Grote verbruiker 23.260 kWh – 31/03/2018

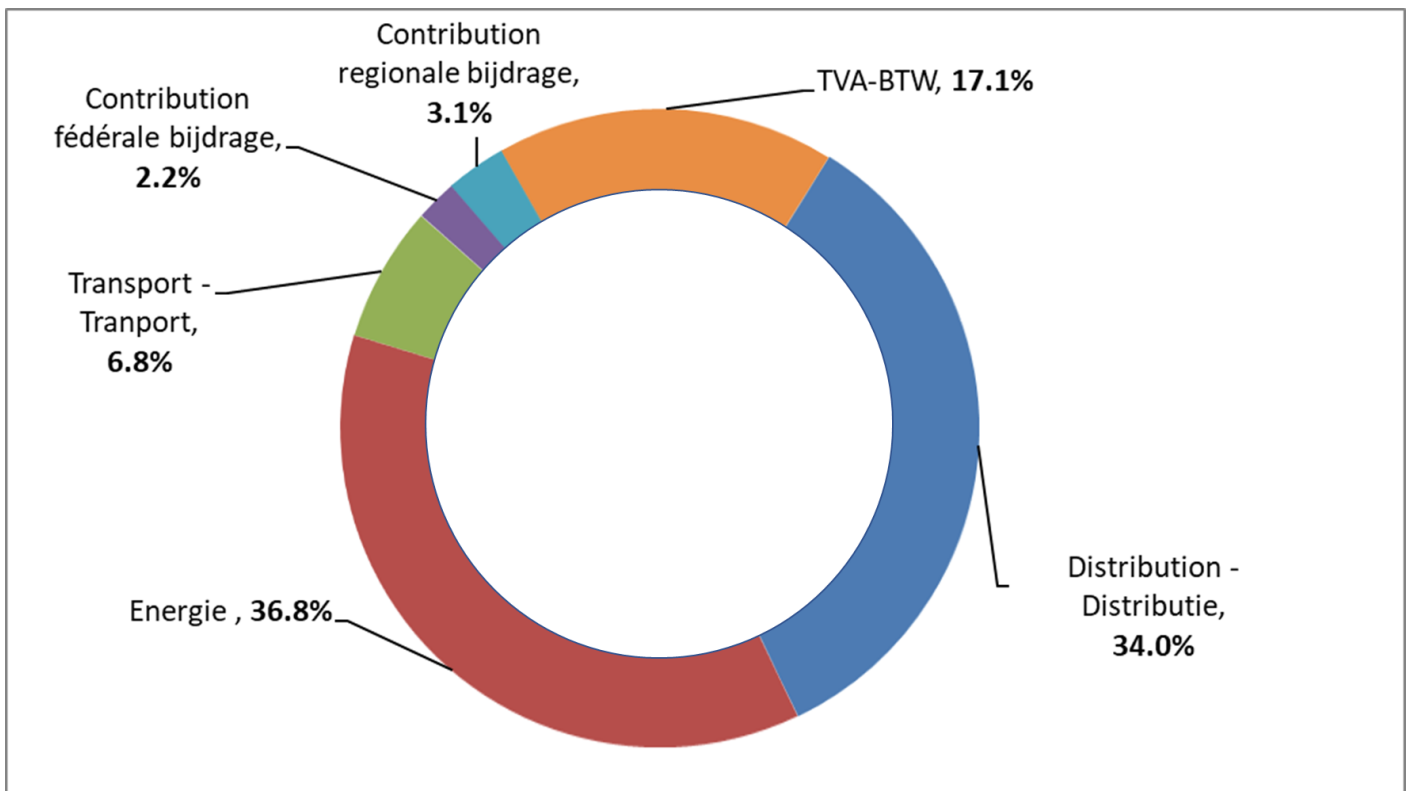

2.7 Electricité : Décomposition de la facture annuelle

2.7 Elektriciteit : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

Les deux premiers postes dominants de la facture sont l'énergie et la distribution, avec des montants respectifs de 226€ (TVAC) et 209€ (TVAC) sur une facture annuelle totale de 507€ (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle d'électricité du client médian bruxellois (2.036 kWh) – Mars 2018
Samenstelling van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een Brusselse mediane verbruiker (2.036 kWh) – Maart 2018

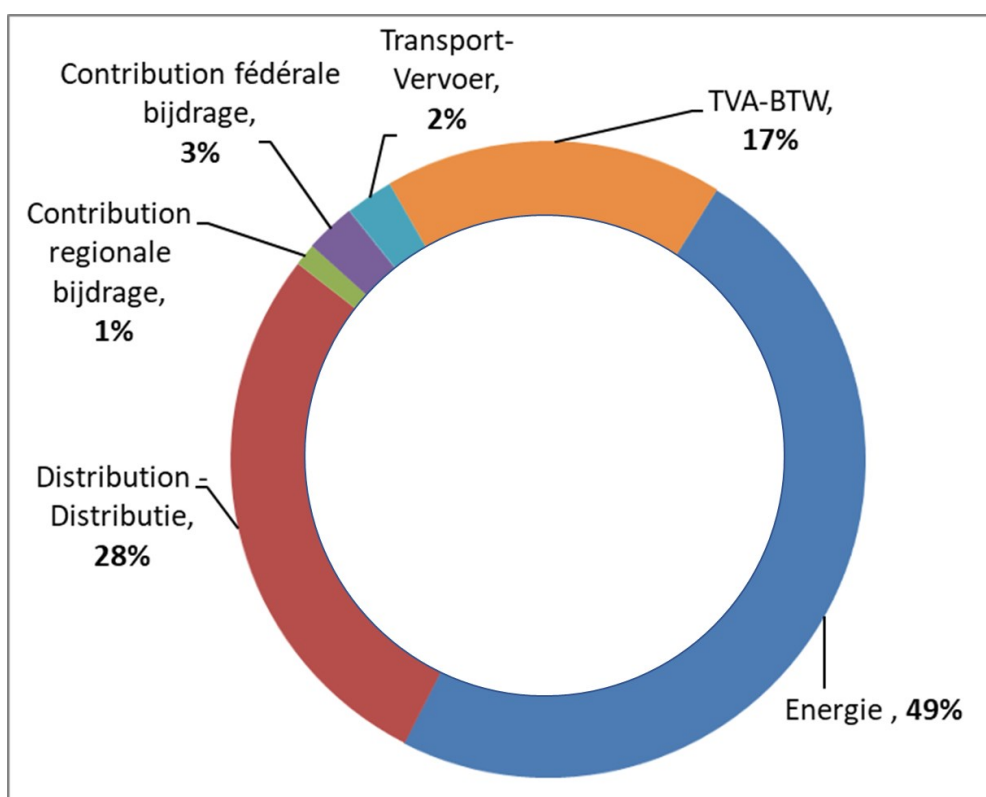
De eerste twee hoofdposten van de factuur zijn de energie en de distributie, met respectieve bedragen van 226€ (IBTW) en 209€ (IBTW) op een totale jaarfactuur van 507€ (IBTW).

2.8 Gaz : Décomposition de la facture annuelle

2.8 Gas : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

On constate que le poste énergie que paie un client médian bruxellois représente 49% de sa facture globale annuelle, soit 462€(TVAC) sur une facture totale de 786€ (TVAC).

Décomposition de la facture annuelle du client médian bruxellois (12.728 kWh) – Mars 2018
Samenstelling van de jaarlijkse factuur van de Brusselse mediane verbruiker (12.728 kWh) – Maart 2018

Er moet worden benadrukt dat in tegenstelling tot de vorige verslagende component transmissie voortaan geïsoleerd zal zijn van het gedeelte energie. Men stelt vast dat de energiepost die een Brusselse mediane afnemer betaalt, 49% vertegenwoordigt van zijn totale jaarfactuur, hetzij 462€ (IBTW) op een totale factuur van 786€ (IBTW).

2.9 Electricité : Evolution de la facture d'un client médian

2.9 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer

Produit - Product	Janvier-Januari	Février-Februari	Mars-Maart
EDF #Begreen	556	559	555
Belpower formule 2	548	544	543
Belpower formule 1 Online	543	539	538
Poweo Fixe Green	512	513	515
Lampiris Top Fixe	509	502	509
Engie Electrabel Easy Indexé	507	507	507
Lampiris Tip Var	502	502	503
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	498	503	501
Octa + Berelax Var	497	497	497
Engie Electrabel EasyFix	493	499	496
Engie Electrabel Active	489	491	486
Octa + Relax Var	487	487	487
Mega Free unlimited	477	477	477
Engie Electrabel Easy3	472	475	470
Octa + Berelax Fix	471	468	467
Engie Electrabel Drive	464	467	463
Mega Safe unlimited	464	462	463
Octa + BeOnline Var	462	462	462
E30 Clean power Fix 3ans coop	459	452	451
Engie Electrabel Direct online 100% vert	455	455	455
Octa + Online Var	452	452	452
Mega Cool unlimited	452	452	452
Engie Electrabel Direct online	450	450	450
Lampiris résidentiel Online	448	448	450
Mega Super unlimited	436	435	436

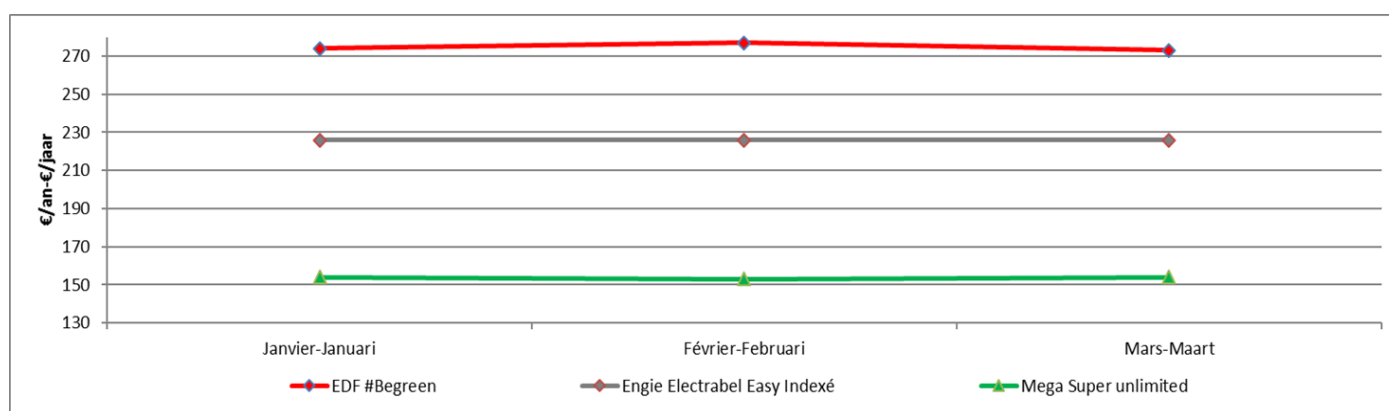
Les montants repris dans le tableau ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant.

De bedragen in de onderstaande tabel stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

2.10 Electricité : Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

2.10 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie de « commodity », c'est-à-dire la partie énergie, pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, pour un client médian consommant 2.036kWh/an.

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity », met name het gedeelte energie, voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 2.036 kWh/jaar verbruikt.

2.11 Electricité : Evolution de la facture d'un client moyen

2.11 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars- Maart
EDF #Begreen	813	818	811
Belpower formule 2	806	799	797
Belpower formule 1 Online	801	794	792
Lampiris Tip Var	758	758	760
Poweo Fixe Green	753	754	757
Engie Electrabel Easy Indexé	745	745	745
Engie Electrabel EasyFix 100% vert	742	752	747
Octa + Berelax Var	735	735	735
Lampiris Top Fixe	735	724	737
Engie Electrabel EasyFix	734	744	739
Engie Electrabel Active	719	722	714
Octa + Relax Var	719	719	719
Mega Free unlimited	711	711	711
E30 Clean power Fix 3ans coop	702	692	690
Engie Electrabel Easy3	697	702	694
Octa + BeOnline Var	697	697	697
Octa + Berelax Fix	692	686	686
Mega Safe unlimited	689	687	688
Mega Cool unlimited	686	686	686
Engie Electrabel Direct online 100% vert	685	685	685
Engie Electrabel Drive	683	687	680
Octa + Online Var	680	680	680
Engie Electrabel Direct online	677	677	677
Lampiris résidentiel Online	673	673	676
Mega Super unlimited	660	657	659

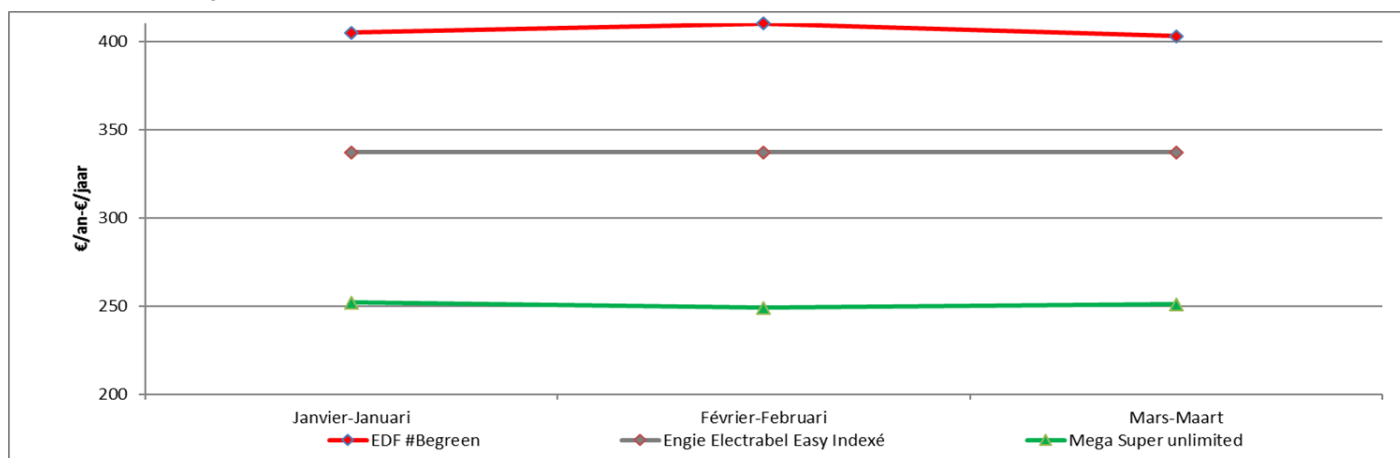
Pour un client type DC, (1.600kWh Jour + 1.900 kWh nuit) la différence entre l'offre la plus et l'offre la moins onéreuse s'élevait en mars 2018 à environ 152€.

Voor een klant van het type DC, (1.600kWh dag + 1.900 kWh nacht) bedraagt het verschil tussen het aanbod van de standaardleverancier aan de passieveklanten en het voordeligste aanbod 152€ in maart 2018.

2.12 Electricité : Evolution de la facture d'un client moyen-partie énergie

2.12 Elektriciteit : Evolutie van de factuur van de gemiddelde afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity » pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse, pour un client moyen consommant 1.600 kWh/an(jour) + 1.900 kWh/an (nuit).

De grafiek hierboven geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity » voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding voor een mediane afnemer die 1.600 kWh/jaar (dag) + 1.900 kWh/jaar (nacht) verbruikt.

2.13 Gaz : Evolution de la facture d'un client médian

2.13 Gas : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Lampiris Tip Variable	796	796	796
Engie Electrabel Easy fixe	792	790	773
Engie Electrabel Easy indexé	786	786	786
EDF #Begreen	780	787	761
Poweo Fixe 1 an	773	765	753
Octa + Relax Var	746	746	746
Mega ECOGAZ unlimited	744	744	744
Engie Electrabel Active	742	744	729
Lampiris Top Fixe	741	740	739
Octa + Berelax Var	741	741	741
Mega Safe unlimited	727	714	716
Mega Free unlimited	720	720	720
Engie Electrabel Easy 3	711	712	693
Octa + BeOnline Var	707	707	707
Octa + Online Var	707	707	707
Mega Cool unlimited	695	694	694
Lampiris résidentiel Online	688	688	688
Engie Electrabel Direct online	686	686	686
Mega Super unlimited	680	680	680

Les montants repris dans le graphique ci-dessous correspondent au prix total payé par un consommateur médian pour 12 mois s'il signe son contrat au cours du mois concerné, tout autre paramètre restant constant. En mars 2018, le gain qu'un client médian passif (c'est-à-dire alimenté par le fournisseur par défaut) peut réaliser en signant un contrat s'élevait à 106€ maximum.

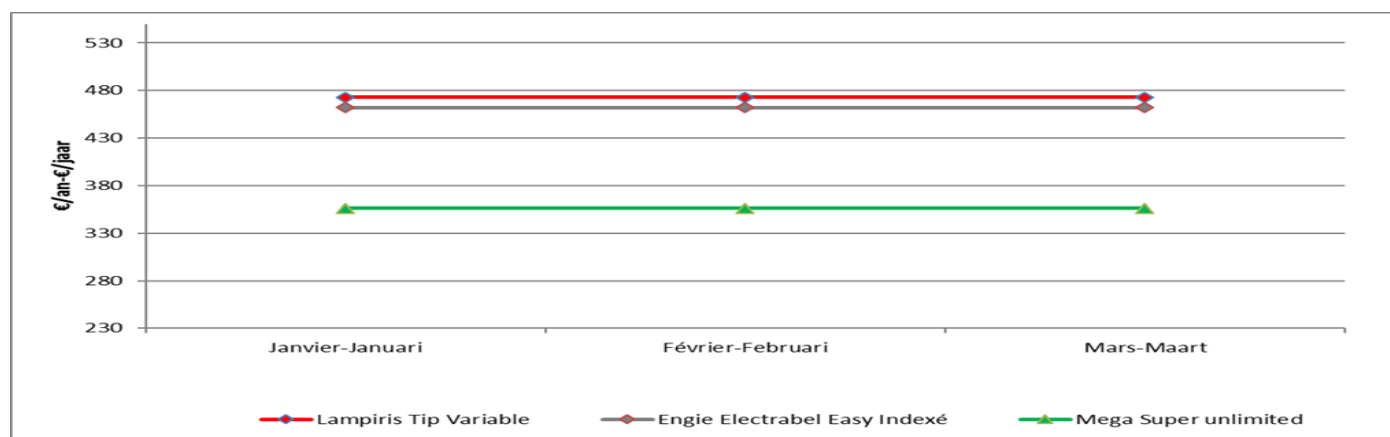
De bedragen in de onderstaande grafiek stemmen overeen met de totale prijs die een mediane verbruiker betaalt voor 12 maanden als hij zijn contract ondertekent in de loop van de betrokken maand en elke parameter constant blijft.

In maart 2018 bedroeg de winst, die een mediane passieve klant (d.w.z. die wordt bevoorrad door de standaardleverancier) kan realiseren door een contract te ondertekenen met een andere leverancier, maximaal 106€.

2.14 Gaz : Evolution de la facture d'un client médian-partie énergie

2.14 Gas : Evolutie van de factuur van de mediane afnemer-deel energie

Le graphique ci-dessous représente l'évolution de la partie « commodity », c'est-à-dire de l'énergie pour l'offre la plus onéreuse (rouge), le fournisseur par défaut (gris) et l'offre la plus avantageuse (vert), pour un client médian consommant 12.728 kWh/an.

De bovenstaande grafiek geeft de evolutie weer van het gedeelte « commodity », met name van de energie voor de duurste aanbieding (rood), de standaardleverancier (grijs) en de goedkoopste aanbieding (groene) voor een mediane afnemer die 12.728 kWh/jaar verbruikt.

2.15 Gaz : Evolution de la facture d'un client moyen

2.15 Gas : Evolutie van de factuur van de afnemer

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Engie Electrabel Easy fixe	1345	1342	1310
Lampiris Tip Variable	1343	1343	1343
Engie Electrabel Easy indexé	1321	1321	1321
EDF #Begreen	1305	1319	1271
Poweo Fixe 1 an	1267	1253	1230
Octa + Relax Var	1243	1243	1243
Mega ECOGAZ unlimited	1242	1242	1242
Engie Electrabel Active	1234	1239	1212
Octa + Berelax Var	1234	1234	1234
Lampiris Top Fixe	1213	1212	1208
Mega Safe unlimited	1212	1189	1192
Mega Free unlimited	1200	1200	1200
Engie Electrabel Easy 3	1197	1199	1165
Octa + BeOnline Var	1187	1187	1187
Octa + Online Var	1187	1187	1187
Mega Cool unlimited	1175	1173	1173
Engie Electrabel Direct online	1158	1158	1158
Mega Super unlimited	1146	1146	1146
Lampiris résidentiel Online	1145	1145	1145

En mars 2018, pour un client résidentiel consommant 23.260 kWh par an, la différence entre l'offre du fournisseur par défaut aux clients passifs et l'offre la moins onéreuse s'élève à 177€ par an.

In maart 2018, voor een residentiële klant met een verbruik van 23.260 kWh per jaar bedraagt het verschil tussen een aanbod van de standaardleverancier en het voordeligste aanbod €177 op jaarbasis.

3. CLIENTELE PROFESSIONNELLE

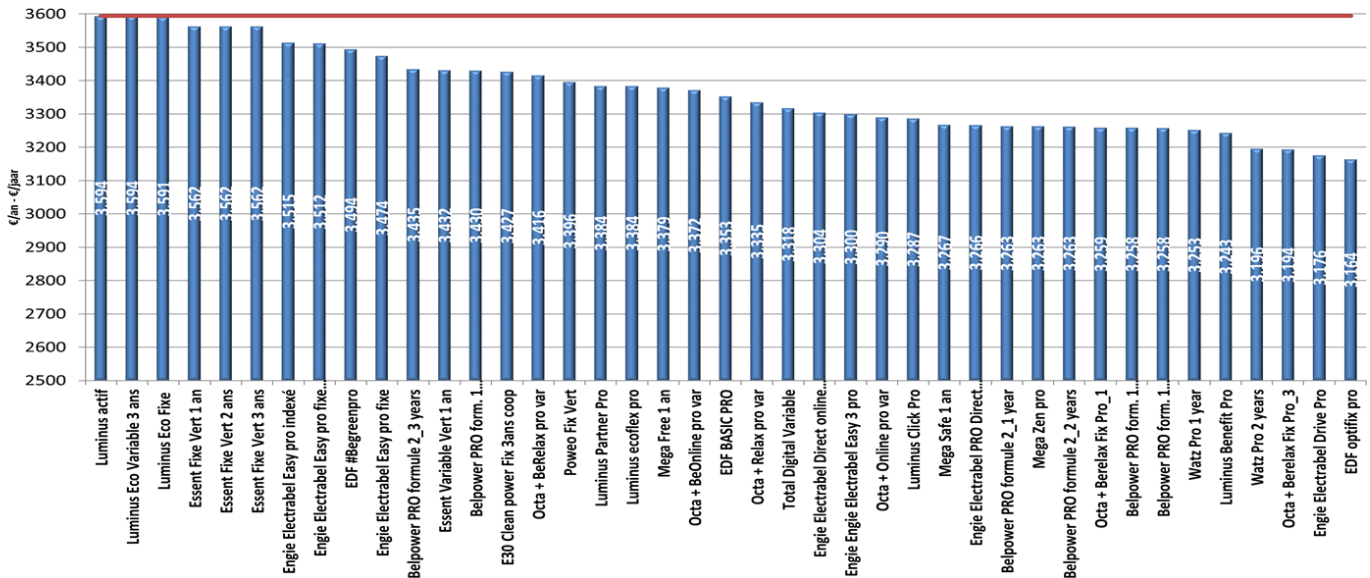
3. PROFESSIONNELE KLANTEN

3.1 Electricité : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

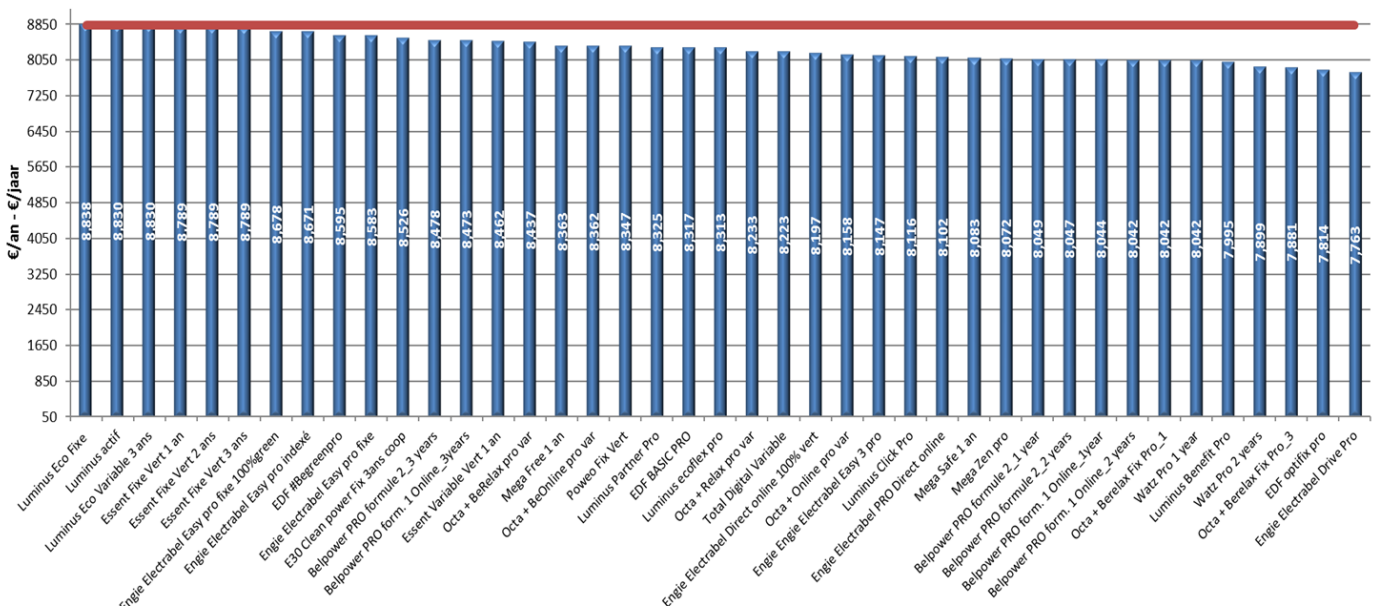
3.1 Elektriciteit : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

3.1.1 Professionnel 20.000 kWh - Professioneel 20.000kWh – 31/03/2018

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.1.2 Professionnel 50.000 kWh - Professioneel 50.000kWh – 31/03/2018

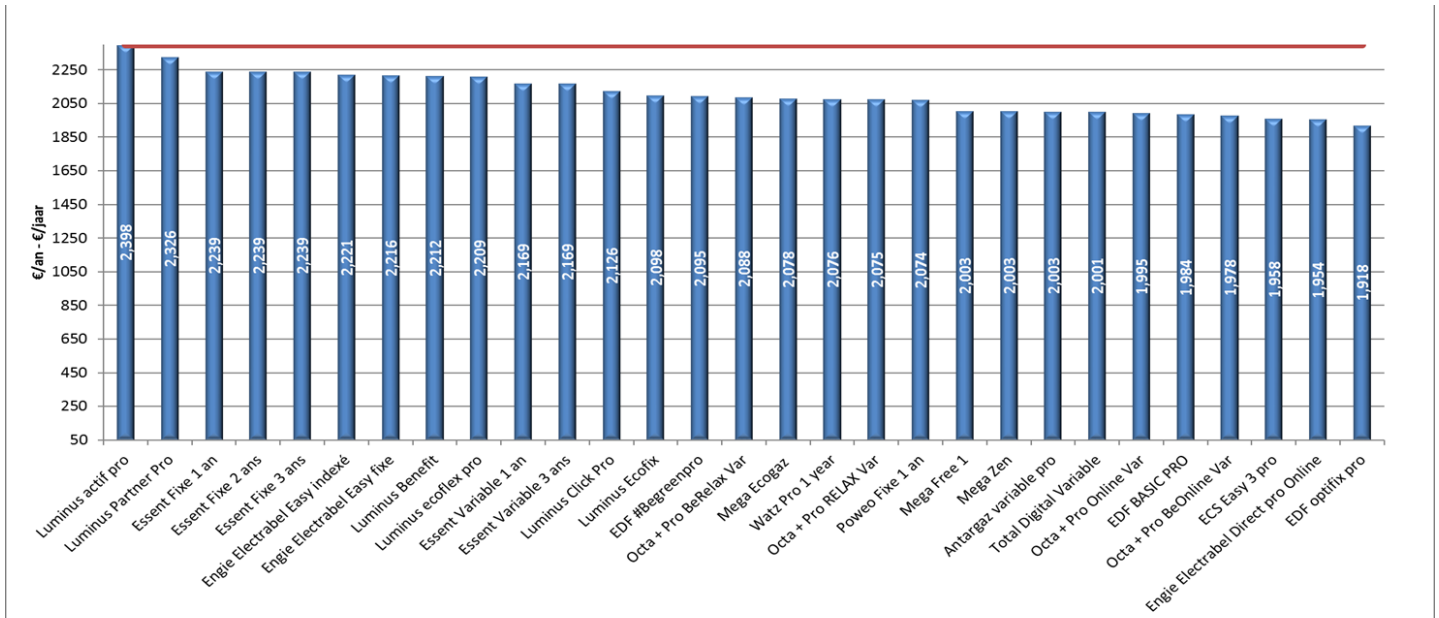

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.2 Gaz : Aperçu des prix pour plusieurs consommateurs

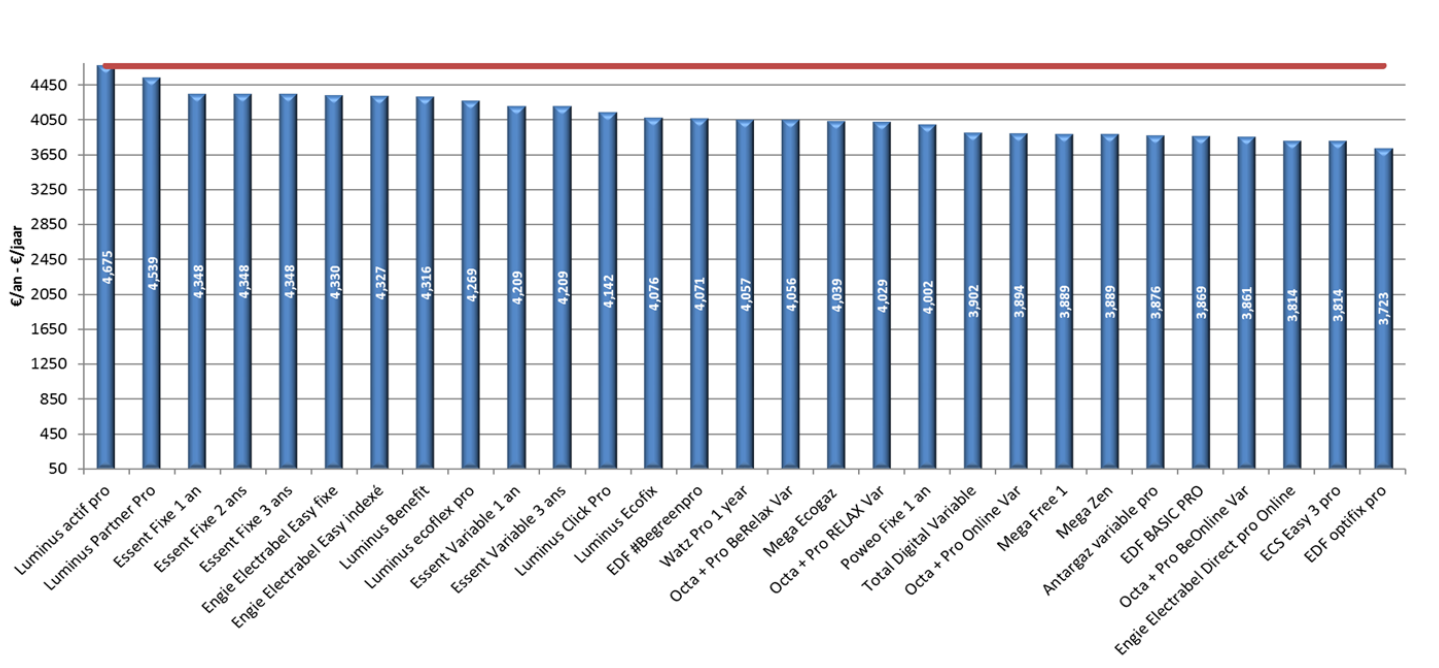
3.2 Gas : Overzicht van de prijzen voor verschillende verbruikers

3.2.1 Professionnel 50.000 kWh - Professioneel 50.000kWh – 31/03/2018

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.2.2 Professionnel 100.000 kWh - Professioneel 100.000kWh – 31/03/2018

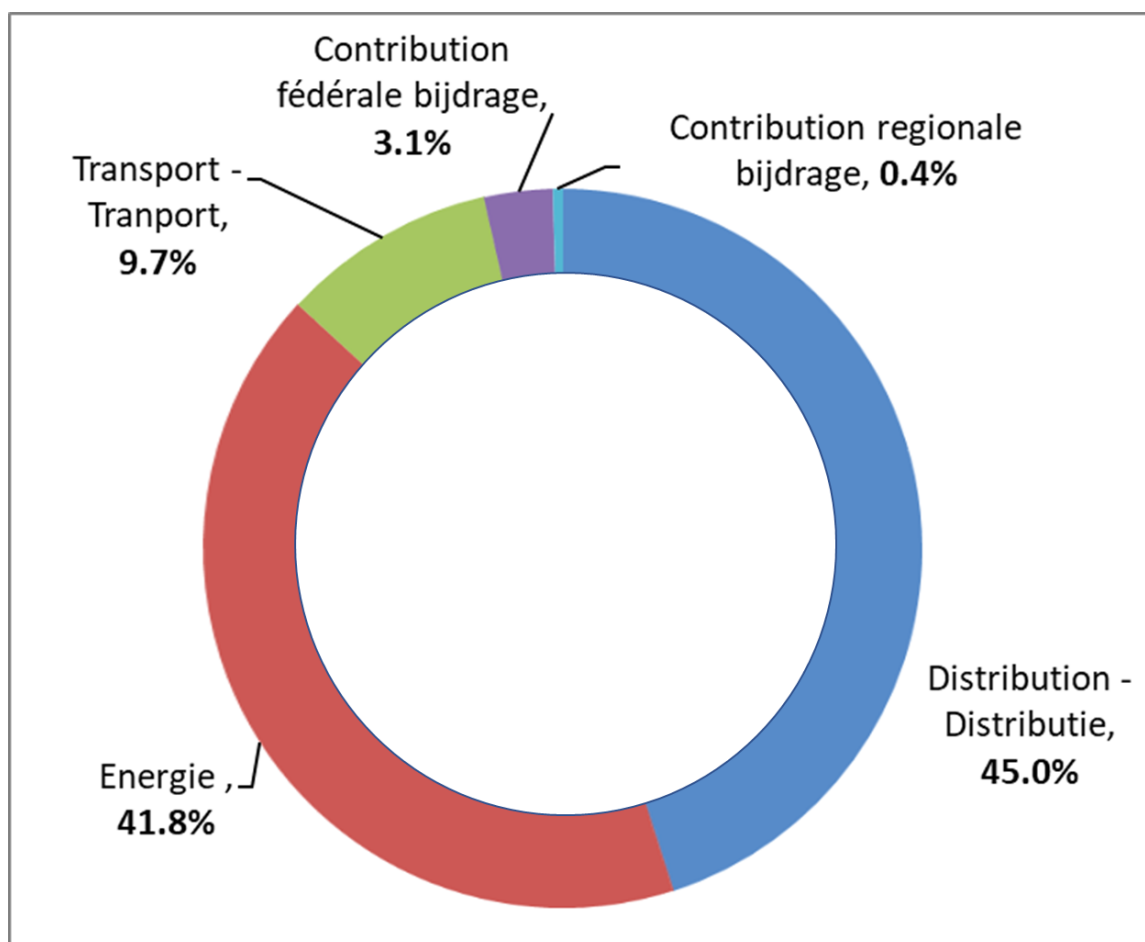
Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.3 Electricité : Décomposition de la facture annuelle

3.3 Elektriciteit : Samenstelling van de jaarlijkse factuur

A l'instar du résidentiel, le petit professionnel paie une facture d'électricité composée de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La distribution représente ici la partie dominante de la facture totale avec 1.583€ sur une facture annuelle totale de 3.515€, le poste énergie s'élevant à 1.469€.

Mars 2018 – 20.000 kWh – Maart 2018 – 20.000 kWh

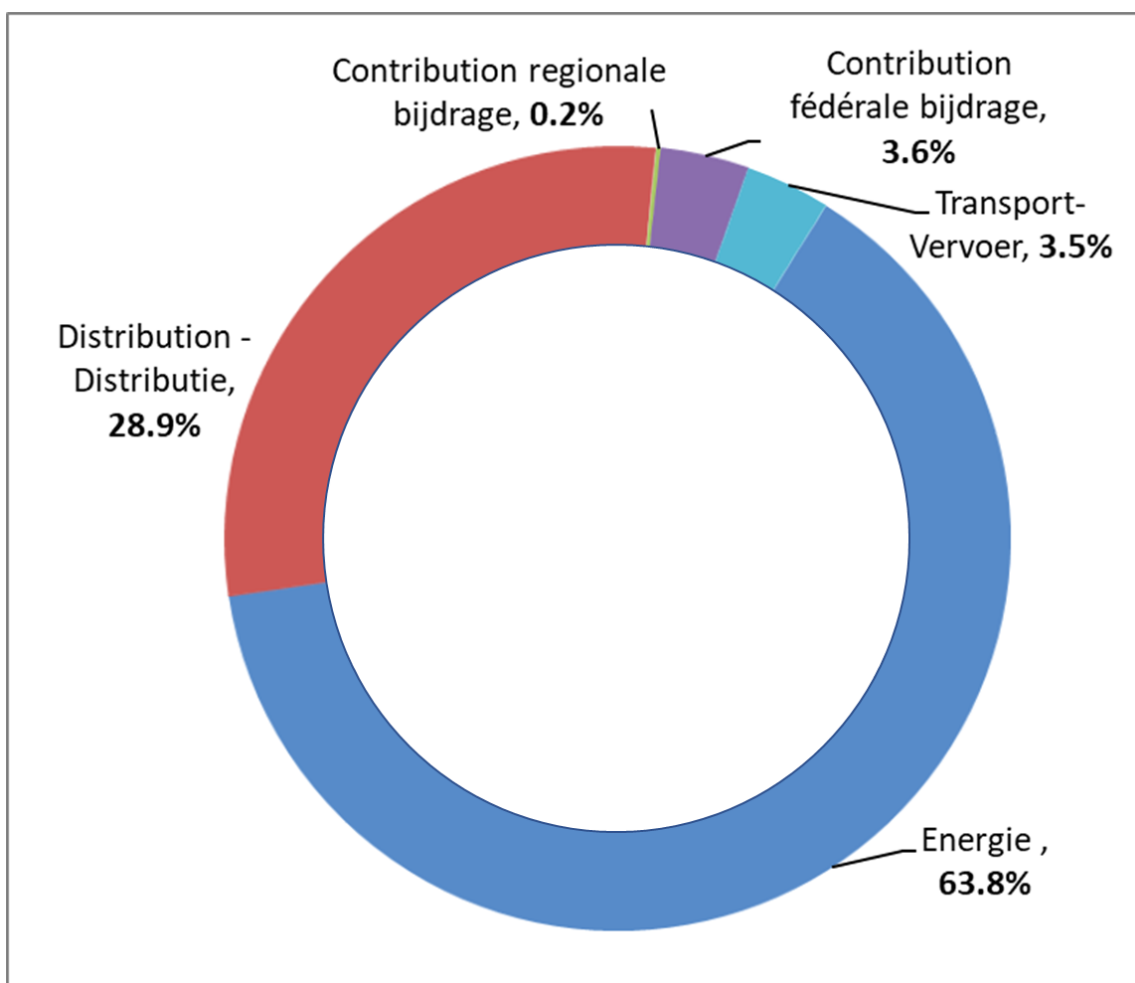
Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer een elektriciteitsfactuur die samengesteld is door 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De distributie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel van de gehele factuur, hetzij 1.583 € op een totale jaarfactuur van 3.515€, waarbij de post energie 1.469€ bedraagt.

3.4 Gaz: Décomposition de la facture annuelle

3.4 Gas: Samenstelling van de jaarlijkse factuur

Comme le résidentiel, le petit professionnel paie sa facture de gaz composée, selon la décomposition reprise ci-dessus, de 5 parties, à la seule différence que la TVA n'est pas comptabilisée sur celle-ci. La partie énergie est prépondérante avec une part de 63,8% pour un montant de de 2.761€ sur une facture annuelle totale de 4.327€.

Mars 2018 – 100.000 kWh – Maart 2018 – 100.000 kWh

Zoals de huishoudelijke afnemer, betaalt de kleine professionele afnemer zijn gasfactuur, volgens de hierboven weergegeven samenstelling, van 5 delen, met als enige verschil dat de BTW niet in rekening wordt gebracht op deze factuur. De energie vertegenwoordigt hier het belangrijkste deel, hetzij 63,8% voor een bedrag van 2.761 € op een totale jaarfactuur van 4.327€.

3.5 Electricité: Evolution de la facture

3.5 Elektriciteit: Evolutie van de factuur

3.5.1 Professionnel 20.000 kWh - Kleine professioneel 20.000kWh

Produit - Product	Janvier-Januari	Février-Februari	Mars-Maart
Luminus actif	3594	3594	3594
Luminus Eco Variable 3 ans	3594	3594	3594
Luminus Eco Fixe	3579	3627	3591
Essent Fixe Vert 1 an	3563	3570	3562
Essent Fixe Vert 2 ans	3563	3570	3562
Essent Fixe Vert 3 ans	3563	3570	3562
Engie Electrabel Easy pro indexé	3515	3515	3515
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	3500	3531	3512
E30 Clean power Fix 3ans coop	3487	3435	3427
Belpower PRO formule 2_3 years	3474	3443	3435
EDF #Begreenpro	3471	3515	3494
Belpower PRO form. 1 Online_3years	3469	3438	3430
Engie Electrabel Easy pro fixe	3462	3493	3474
Essent Variable Vert 1 an	3432	3432	3432
Octa + BeRelax pro var	3416	3416	3416
Luminus Partner Pro	3384	3384	3384
Luminus ecoflex pro	3384	3384	3384
Mega Free 1 an	3380	3379	3379
Poweo Fix Vert	3376	3378	3396
Octa + BeOnline pro var	3372	3372	3372
EDF BASIC PRO	3353	3353	3353
Octa + Relax pro var	3335	3335	3335
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	3314	3335	3300
Total Digital Variable	3306	3306	3318
Engie Electrabel Direct online 100% vert	3304	3304	3304
Mega Zen pro	3297	3269	3263
Octa + Online pro var	3290	3290	3290
Belpower PRO formule 2_2 years	3287	3263	3263
Belpower PRO form. 1 Online_2 years	3282	3258	3258
Belpower PRO formule 2_1 year	3275	3260	3263
Mega Safe 1 an	3272	3259	3267
Belpower PRO form. 1 Online_1year	3270	3255	3258
Luminus Click Pro	3268	3311	3287
Engie Electrabel PRO Direct online	3266	3266	3266
Watz Pro 1 year	3265	3228	3253
Octa + Berelax Fix Pro_1	3259	3246	3259
Luminus Benefit Pro	3243	3243	3243
Watz Pro 2 years	3233	3195	3196
Octa + Berelax Fix Pro_3	3224	3196	3194
Engie Electrabel Drive Pro	3190	3211	3176
EDF optifix pro	3158	3200	3164

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.5.2 Professionnel 50.000 kWh - Kleine professioneel 50.000kWh

Produit - Product	Janvier-Januari	Février-Februari	Mars-Maart
Luminus actif	8830	8830	8830
Luminus Eco Variable 3 ans	8830	8830	8830
Luminus Eco Fixe	8809	8928	8838
Essent Fixe Vert 1 an	8790	8809	8789
Essent Fixe Vert 2 ans	8790	8809	8789
Essent Fixe Vert 3 ans	8790	8809	8789
E30 Clean power Fix 3ans coop	8674	8544	8526
Engie Electrabel Easy pro indexé	8671	8671	8671
Engie Electrabel Easy pro fixe 100%green	8648	8725	8678
Belpower PRO formule 2_3 years	8575	8497	8478
Belpower PRO form. 1 Online_3years	8570	8492	8473
Engie Electrabel Easy pro fixe	8553	8630	8583
EDF #Begreenpro	8538	8647	8595
Essent Variable Vert 1 an	8462	8462	8462
Octa + BeRelax pro var	8437	8437	8437
Mega Free 1 an	8363	8363	8363
Octa + BeOnline pro var	8362	8362	8362
Luminus Partner Pro	8325	8325	8325
EDF BASIC PRO	8317	8317	8317
Luminus ecoflex pro	8313	8313	8313
Poweo Fix Vert	8297	8302	8347
Octa + Relax pro var	8233	8233	8233
Engie Electrabel Direct online 100% vert	8197	8197	8197
Total Digital Variable	8193	8193	8223
Engie Engie Electrabel Easy 3 pro	8182	8235	8147
Octa + Online pro var	8158	8158	8158
Mega Zen pro	8158	8087	8072
Belpower PRO formule 2_2 years	8108	8048	8047
Belpower PRO form. 1 Online_2 years	8103	8043	8042
Engie Electrabel PRO Direct online	8102	8102	8102
Mega Safe 1 an	8095	8063	8083
Belpower PRO formule 2_1 year	8077	8041	8049
Watz Pro 1 year	8073	7980	8042
Belpower PRO form. 1 Online_1year	8072	8036	8044
Luminus Click Pro	8068	8177	8116
Octa + Berelax Fix Pro_1	8044	8012	8042
Luminus Benefit Pro	7995	7995	7995
Watz Pro 2 years	7991	7897	7899
Octa + Berelax Fix Pro_3	7957	7887	7881
EDF optifix pro	7800	7904	7814
Engie Electrabel Drive Pro	7798	7851	7763

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.6 Gaz: Evolution de la facture

3.6 Gas: Evolutie van de factuur

3.6.1 Professionnel 50.000 kWh - professioneel 50.000kWh

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif pro	2398	2398	2398
Luminus Partner Pro	2326	2326	2326
Essent Fixe 1 an	2289	2272	2239
Essent Fixe 2 ans	2289	2272	2239
Essent Fixe 3 ans	2289	2272	2239
Engie Electrabel Easy fixe	2278	2271	2216
Engie Electrabel Easy indexé	2221	2221	2221
Luminus Benefit	2212	2212	2212
Luminus ecoflex pro	2209	2209	2209
Essent Variable 1 an	2169	2169	2169
Essent Variable 3 ans	2169	2169	2169
Luminus Click Pro	2155	2216	2126
Luminus Ecofix	2151	2189	2098
Poweo Fixe 1 an	2144	2114	2074
EDF #Begreenpro	2125	2185	2095
Octa + Pro BeRelax Var	2088	2088	2088
Mega Ecogaz	2078	2078	2078
Watz Pro 1 year	2076	2076	2076
Octa + Pro RELAX Var	2075	2075	2075
ECS Easy 3 pro	2014	2018	1958
Mega Free 1	2003	2003	2003
Mega Zen	2003	2003	2003
Antargaz variable pro	2003	2003	2003
Total Digital Variable	2001	2001	2001
Octa + Pro Online Var	1995	1995	1995
EDF BASIC PRO	1984	1984	1984
Octa + Pro BeOnline Var	1978	1978	1978
EDF optifix pro	1970	2009	1918
Engie Electrabel Direct pro Online	1954	1954	1954

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

3.6.2 Professionnel 100.000 kWh - professioneel 100.000kWh

Produit - Product	Janvier- Januari	Février- Februari	Mars-Maart
Luminus actif pro	4675	4675	4675
Luminus Partner Pro	4539	4539	4539
Engie Electrabel Easy fixe	4454	4441	4330
Essent Fixe 1 an	4449	4415	4348
Essent Fixe 2 ans	4449	4415	4348
Essent Fixe 3 ans	4449	4415	4348
Engie Electrabel Easy indexé	4327	4327	4327
Luminus Benefit	4316	4316	4316
Luminus ecoflex pro	4269	4269	4269
Essent Variable 1 an	4209	4209	4209
Essent Variable 3 ans	4209	4209	4209
Luminus Click Pro	4201	4322	4142
Luminus Ecofix	4182	4258	4076
Poweo Fixe 1 an	4142	4082	4002
EDF #Begreenpro	4130	4251	4071
Watz Pro 1 year	4057	4057	4057
Octa + Pro BeRelax Var	4056	4056	4056
Mega Ecogaz	4039	4039	4039
Octa + Pro RELAX Var	4029	4029	4029
ECS Easy 3 pro	3927	3934	3814
Total Digital Variable	3902	3902	3902
Octa + Pro Online Var	3894	3894	3894
Mega Free 1	3889	3889	3889
Mega Zen	3889	3889	3889
Antargaz variable pro	3876	3876	3876
EDF BASIC PRO	3869	3869	3869
Octa + Pro BeOnline Var	3861	3861	3861
EDF optifix pro	3829	3905	3723
Engie Electrabel Direct pro Online	3814	3814	3814

Prix HTVA
Prijzen excl. BTW

4.GROENESTROOM 4. ELECTRICITE VERTE

4.1 Prix moyen par CV/Transactions

4.1 Gemiddelde prijs/Transacties

Prix moyen simple : Ce prix correspond au prix moyen par transaction, chaque transaction ayant le même poids.

Prix moyen pondéré : Dans ce cas, les transactions ont un poids dépendant du nombre de CV concernés. Ce montant correspond donc au prix moyen par transaction pondéré par le nombre de CV par transaction.

(*) Données provisoires; encore sujet à légère modification ultérieure suite à la prise en compte des don-

Trimestre Kwartaal	Nombre de transactions Aantal transacties	Nombre de CV échangés Aantal ingeruilde GSC	Volume financier des transactions (€) Financieel volume van de transacties (€)	Prix moyen simple (€/CV) Gewone gemiddelde prijs (€/GSC)	Prix moyen pondéré (€/CV) Gewogen gemiddelde prijs (€/GSC)
2015-T1	1.022	104.574	8.661.228	81,70	82,82
2015-T2	457	43.341	3.573.871	81,98	82,46
2015-T3	429	76.961	6.357.985	82,02	82,61
2015-T4	783	91.361	7.533.394	82,03	82,46
2016-T1	1.005	101.983	8.461.284	82,04	82,97
2016-T2	552	47.205	3.899.079	82,10	82,60
2016-T3	545	98.092	8.157.746	82,10	83,16
2016-T4	994	126.307	10.518.575	82,37	83,28
2017-T1	1.260	221.375	19.560.538	85,58	88,36
2017-T2	539	38.975	3.361.964	86,67	86,26
2017-T3	706	105.562	9.151.465	88,61	86,69
2017-T4	1.053	159.626	14.087.067	90,80	88,25
2018-T1*	1.191	187.500	17.797.330	94,05	94,92

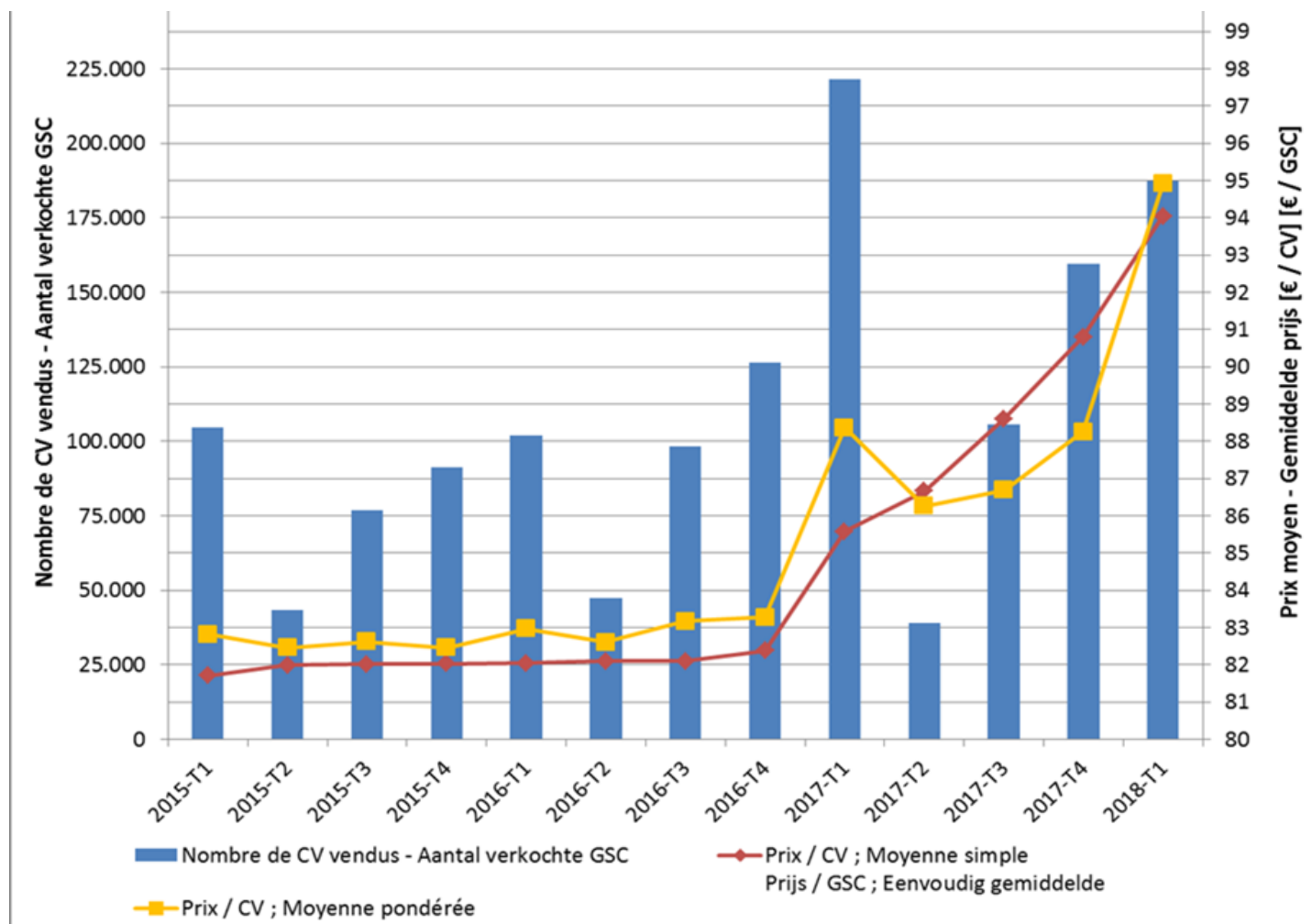
Gewone gemiddelde prijs: Deze prijs stemt overeen met de gemiddelde prijs per transactie, waarbij elke transactie hetzelfde gewicht heeft.

Gewogen gemiddelde prijs: In dit geval hebben de transacties een gewicht dat afhangt van het aantal GSC. Dit bedrag stemt dus overeen met de gemiddelde prijs per transactie, gewogen volgens het aantal GSC per transactie.

(*) Voorlopige gegevens; nog onderhevig aan lichte wijziging tengevolge van de in rekening name van de

4.2 Evolution des prix et du volume des CV

4.2 Evolutie van de prijzen en het volume van groenestroomcertificaten

5. CLIENTELE SOCIALE 5. BESCHERMDE KLANTEN

Electricité: Tarif social spécifique / Elektriciteit: Sociaal specifiek tarief

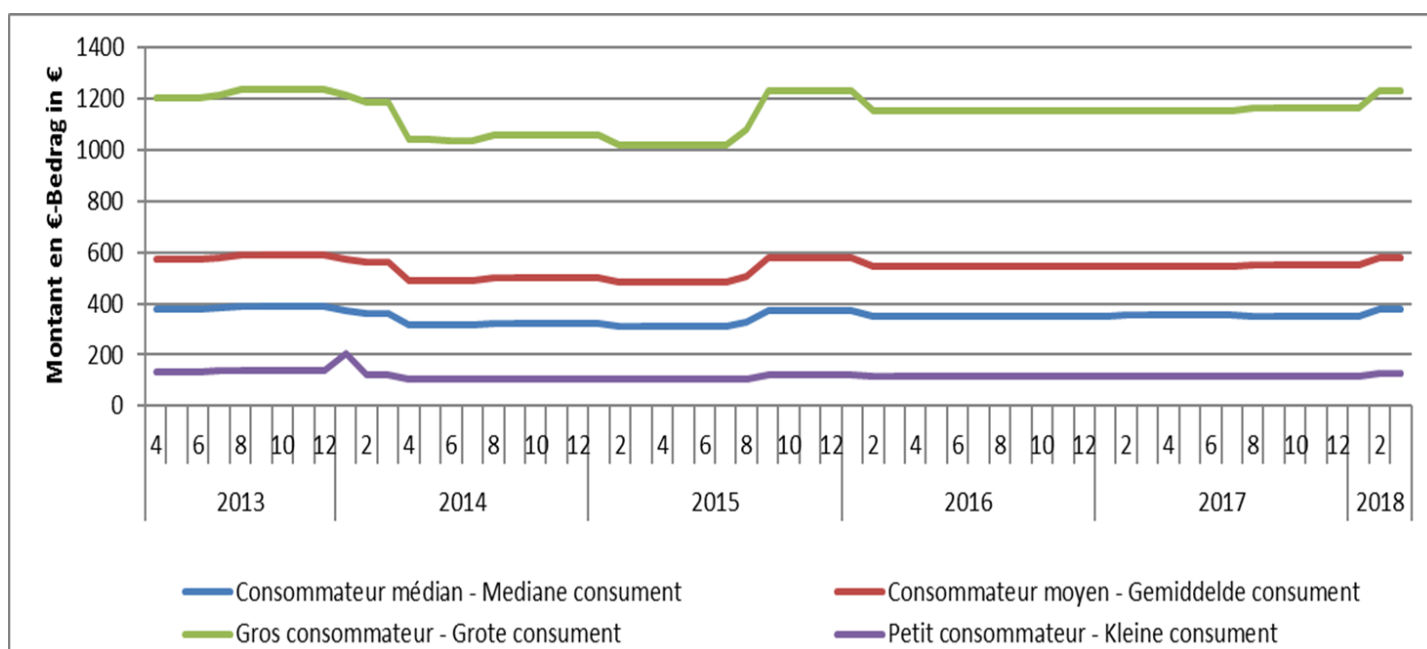
Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en février 2018 et sera d'application jusqu'en juillet 2018 inclus.

	08/2016- 01/2017	02/2017- 07/2017	08/2017- 01/2018	02/2018- 07/2018
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	15,998	16,113	16,034	17,284
Tarif Bi-horaire/Bi-uren tarief				
Dag - Jour (c€/kWh)	16,967	16,527	16,734	18,273
Nacht - Nuit (c€/kWh)	12,853	13,130	13,298	13,536

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in februari 2018 gewijzigd en wordt geldig tot en met juli 2018.

5.1 Electricité: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur

5.1 Elektriciteit: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers

Gaz: Tarif social / Gas: Sociaal specifiek tarief

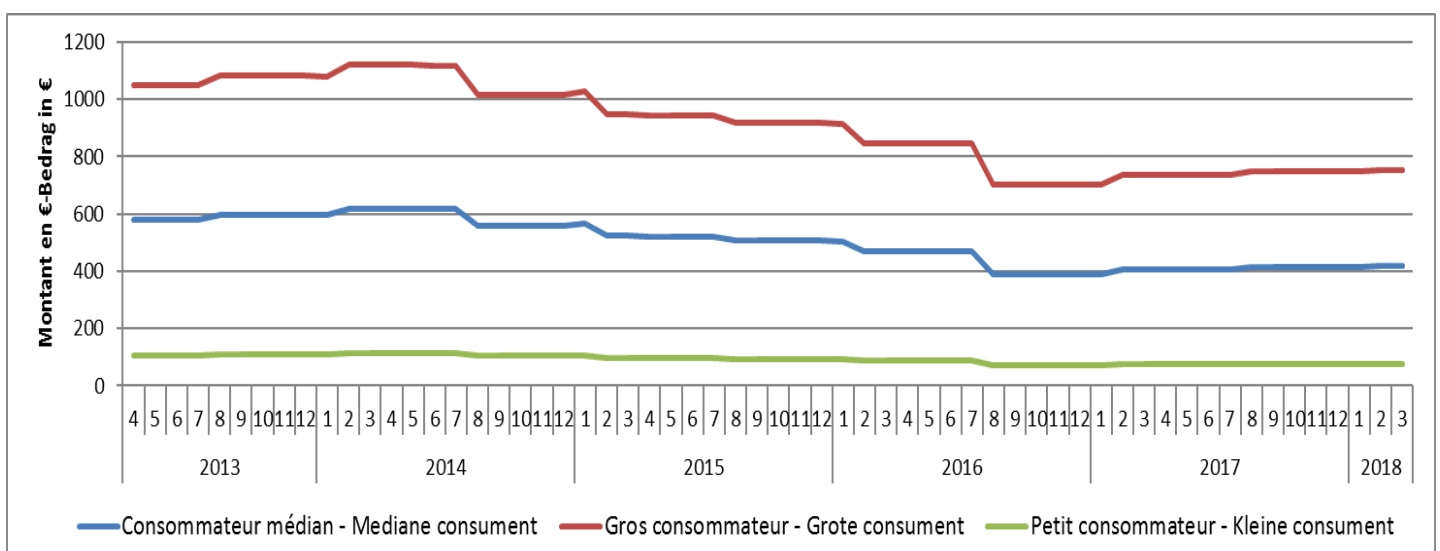
Le tarif social calculé par la CREG a été modifié en février et sera d'application jusqu'en juillet 2018 inclus.

	08/2016-01/2017	02/2017-07/2017	08/2017-01/2018	02/2018-07/2018
Tarif normal/Normaal tarief (c€/kWh)	2,725	2,879	2,930	3,140

Het sociaal tarief dat berekend werd door de CREG werd in februari gewijzigd en wordt geldig tot en met juli 2018.

5.2 Gaz: Evaluation du coût annuel pour plusieurs types de consommateur

5.2 Gas: Evolutie van de jaarlijkse kostprijs voor verschillende categorieën van afnemers

Editeurs responsables / Verantwoordelijke uitgevers : M. Deprez - P. Misselyn

BRUGEL - Kunstlaan 46 avenue des Arts - B 1000 Brussel / Bruxelles

Info: 0800 97 198 - info@brugel.brussels - www.brugel.brussels

T: 32 2 5630200 - F: 32 2 5630213

Ondernemingsnummer / numéro d'entreprise 0806.001.011

Prochaine publication: Juillet 2018

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

brugel ● ●

LE RÉGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ÉNERGIE
DE BRUSSELSE REGULATOR VOOR ENERGIE